

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

**«ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ
ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>третій (освітньо-науковий) рівень</u>
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>доктор філософії</u>
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>Н – Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>Н2 – Тваринництво</u>

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Сумського НАУ

«_____» _____ 2026 року

(Протокол №_____)

Голова Вченої ради _____ **Володимир ЛАДИКА**

Освітньо-наукова програма вводиться в дію з

«_____» _____ 2026 р.

Ректор _____ Ігор КОВАЛЕНКО

(наказ №_____ від «_____» _____ 2026 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми
«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Гарант освітньої програми:

Д. с.-г. н., проф.,

декан біолого-технологічного факультету

_____ Вікторія ВЕЧОРКА

Члени проектної групи:

Академік НААН, д. с.-г. н., професор кафедри
технології виробництва і переробки продукції
тваринництва та кінології

_____ Володимир ЛАДИКА

Д. с.-г. н., проф., професор кафедри генетики,
селекції та біотехнології тварин

_____ Леонтій ХМЕЛЬНИЧИЙ

Д. с.-г. н., проф., професор кафедри технології
кормів та годівлі тварин

_____ Микола ПОВОД

К. с.-г. н., доцент, завідувач кафедри технології
кормів та годівлі тварин

_____ Віктор ОПАРА

Аспірантка 3-го року навчання кафедри генетики,
селекції та біотехнології тварин

_____ Тетяна КУЧКОВА

Розглянуто та схвалено на розширеному засіданні кафедри генетики, селекції та біотехнології тварин за участі аспірантського активу та роботодавців
(протокол « ____ » від _____)

Схвалено на засіданні вченої ради біолого-технологічного факультету
(протокол № _____ від _____ 2026 року).

Голова вченої ради біолого-технологічного
факультету, д.с.-г.н., професор

_____ Вікторія ВЕЧОРКА

ПОГОДЖЕНО:

В.о. завідувача відділу якості освіти,
ліцензування та акредитацій, к.е.н., доцент

_____ Олена РИБІНА

Завідувач навчального відділу,
к.е.н., доцент

_____ Наталія КОЛОДНЕНКО

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи СНАУ,
д.е.н., професор

_____ Маргарита ЛИШЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма для підготовки здобувачів вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні за спеціальністю Н2 Тваринництво містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Розроблено проектною групою спеціальності Н2 Тваринництво Сумського національного аграрного університету у складі:

Вечорка Вікторія Вікторівна – керівник проектної групи, доктор сільськогосподарських наук, професор, декан біолого-технологічного факультету;

Ладика Володимир Іванович, доктор сільськогосподарських наук, академік НААН, професор кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології;

Хмельничий Леонтій Михайлович, доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри генетики, селекції та біотехнології тварин;

Повод Микола Григорович, доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри технології кормів та годівлі тварин;

Опара Віктор Олексійович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри технології кормів та годівлі тварин.

Кучкова Тетяна Павлівна, аспірантка 3-го року навчання кафедри генетики, селекції та біотехнології тварин.

Рецензенти:

Скляренко Ю. І. – д.с.-г.н., старший науковий співробітник, вчений секретар Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН України.

Бірюкова О. Д. – завідувачка лабораторії розведення молочної худоби Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН України, д.с.-г.н., професор.

Перекрестова Г. В. – к.с.-г.н., головний технолог ТОВ МБК «Єкатеринославський».

Ця освітньо-наукова програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Сумського національного аграрного університету.

І. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності Н2 Тваринництво

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський національний аграрний університет Біолого-технологічний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – Доктор філософії Кваліфікація – Доктор філософії з технології виробництва і переробки продукції тваринництва
Офіційна назва освітньої програми	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Одиничний, 60 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми 1247, дійсний до 01.07.2026 р.
Цикл / Рівень програми	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність вищої освіти другого (магістерського) ступеню вищої освіти за спеціальністю Н2 Тваринництво чи інших спеціальностей. Вимоги до вступників визначаються Правилами прийому на освітньо-наукову програму.
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 2029 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://btf.snau.edu.ua/aspirantura/onp-texnologiya-virobnictva-i-pererobki-produkcii-tvarinnictva/
2. Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі тваринництва під час професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, здійснювати науково-педагогічну діяльність.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина Спеціальність – Н2 Тваринництво
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова. Орієнтована на фундаментальні та науково-технологічні дослідження проблемних питань

	технологій виробництва і переробки продуктів тваринного походження.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Підготовка висококваліфікованого фахівця-науковця у галузі тваринництва, здатного планувати та проводити дослідження використовуючи сучасну методологію досліджень, критично аналізувати дослідницькі проекти, співпрацювати з іншими дослідниками, передавати професійні знання. <i>Ключові слова:</i> інформаційні технології у науковій діяльності, дослід у тваринництві, моделювання та планування наукового експерименту, благополуччя тварин, комунікації у науковому середовищі, викладання та навчання.
Особливості програми	Особливістю освітньо-наукової програми «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» підготовки докторів філософії зі спеціальності Н2 Тваринництво є її акцент на наукових дослідженнях у різних галузях тваринництва, які проводяться з метою вирішення та з урахуванням стандартів благополуччя тварин; поглиблене розуміння біології продуктивності тварин; імплементація результатів досліджень у сучасне виробництво.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Дослідницька та викладацька діяльність у науково-дослідних інститутах та закладах освіти I-IV рівнів акредитації аграрного спрямування у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва. Адміністративна та управлінська діяльність у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва. Посади згідно класифікатора професій України. Асистент (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми) (1312), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу,

	інституту, академії, університету і т. ін.) (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1210.1), директор центру підвищення кваліфікації (1229.4), завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2). Місце працевлаштування: Міністерство освіти і науки України, вищі навчальні заклади аграрного спрямування, науково-дослідні інститути НААН (станції, лабораторії), департаменти агропромислового розвитку, коледжі, селекційні центри.
Подальше навчання	Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань: підготовка на 9-ому (науковому) рівні НРК України у галузі тваринництва – докторантура; освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі і за кордоном). Різні форми навчання впродовж життя (як в Україні, так і за кордоном) для підвищення кваліфікації та удосконалення управлінсько-адміністративної, наукової, дослідницької, педагогічної чи іншої діяльності.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Активне навчання (інтерактивні методи навчання), що забезпечують особистісно-орієнтований підхід і розвиток системного, креативного та стратегічного мислення; спільне навчання у міждисциплінарних групах; навчання через викладання (learning by teaching) (педагогічна практика); навчання через дослідження (в тому числі участь у виконанні бюджетних та госпдоговірних науково-дослідних робіт, участь у дослідницьких проектах); персоналізоване навчання (Personalized Learning): індивідуальні консультації з науковими керівниками; вибіркові фахові дисципліни.
Оцінювання	Освітня складова програми. Види оцінювання: - формативне оцінювання – формативні завдання та описовий зворотний зв'язок здобувачам від викладачів, колег-аспірантів; - сумативне оцінювання – визначення рівня досягнення здобувачем вищої освіти програмних

	результатів навчання; - самооцінювання. Наукова складова програми. Оцінювання наукової діяльності здобувачів здійснюється на основі кількісних та якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у конференціях, підготовку окремих частин дисертації відповідно до затвердженого індивідуального плану наукової роботи аспіранта. Звіти аспірантів за результатами виконання індивідуального плану щорічно затверджуються на засіданні кафедр та вченій раді факультету з рекомендацією продовження (або припинення) навчання в аспірантурі. Підготовка та презентація дисертаційної роботи.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми технологій виробництва і переробки продукції тваринництва на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї. ЗК 3. Здатність працювати у міжнародному контексті. ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні (фахові) компетентності	ФК 1. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері технологій виробництва і переробки продукції тваринництва та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ФК 2. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у технології виробництва і

	переробки продукції тваринництва та дотичних міждисциплінарних напрямках. ФК 3. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, застосовувати системний підхід та враховувати технічні, правові, етичні та інші аспекти під час розв'язання наукових і прикладних задач та проведення досліджень. ФК 4. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові та/або інноваційні проекти у сфері технологій виробництва і переробки продукції тваринництва та дотичні до неї міждисциплінарні проекти. ФК 5. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. ФК 6. Здатність застосовувати у науковій діяльності сучасні методи та інструменти досліджень у сфері технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, методи моделювання, аналізу даних та оптимізації, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, системи прийняття рішень, бази даних та інші електронні ресурси. ФК 7. Здатність здійснювати дослідницьку діяльність та вирішувати комплексні проблеми у тваринництві з урахуванням стандартів благополуччя тварин. ФК 8. Здатність аналізувати біологічні механізми формування продуктивності високопродуктивних тварин та застосовувати сучасні наукові підходи для оцінки і реалізації їхнього продуктивного потенціалу в умовах тваринництва.
7. Програмні результати навчання	
ПРН 1. Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання з технологій виробництва і переробки продукції тваринництва та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.	
ПРН 2. Глибоко розуміти сучасні проблеми технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, враховуючи світові досягнення в галузі аграрних наук і продовольства з урахуванням етики та академічної доброчесності, техніко- економічних, правових і екологічних аспектів.	
ПРН 3. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.	

ПРН 4. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі технологій виробництва і переробки продукції тваринництва.	
ПРН 5. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з технологій виробництва і переробки продукції тваринництва та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, з дотриманням норм академічної і професійної етики.	
ПРН 6. Критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	
ПРН 7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.	
ПРН 8. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.	
ПРН 9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми технологій виробництва і переробки продукції тваринництва державною та академічною іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.	
ПРН 10. Аналізувати наукові доробки вітчизняних та зарубіжних авторів з благополуччя тварин та здійснювати впровадження у виробництво досягнень наукових досліджень у цьому аспекті.	
ПРН 11. Застосовувати знання щодо біології продуктивності високопродуктивних тварин для забезпечення ефективного та сталого розвитку сільського господарства.	
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічний персонал відповідає ліцензійним умовам. Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої програми, є співробітниками Сумського НАУ, підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників забезпечується не менше, ніж один раз на п'ять років. 100% науково-педагогічних працівників, задіяних до викладання дисциплін, мають наукові ступені та вчені звання.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчально-науковими лабораторіями: «ПЛР діагностики», «Електронної мікроскопії», «Програмного забезпечення у тваринництві», «Лабораторія інноваційних технологій та безпеки і якості продуктів

	тваринництва», «Лабораторія технології кормів», «Лабораторія крафтових технологій та гастрономічних інновацій», «Лабораторія аквакультури», «Лабораторія кінології», віварій СНАУ.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт https://snau.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти університету. Усі користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Наукова бібліотека СНАУ http://library.snau.edu.ua надає доступ до електронних каталогів та електронної бібліотеки, світових інформаційних ресурсів, українських репозиторіїв та інтернет бібліотек. Освітньо-наукова програма забезпечена навчально-методичними виданнями та розробками кафедр, які здійснюють науково-освітній супровід. Матеріали навчально-методичного забезпечення викладені у програмі Центру дистанційного навчання СНАУ https://cdn.snau.edu.ua/moodle/ та в репозиторії Сумського НАУ http://repo.snau.edu.ua. Читальні зали бібліотеки забезпечені вільним доступом до мережі інтернет.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Принципи академічної мобільності визначаються законодавством України та Положеннями СНАУ про академічну мобільність та неформальну освіту. Допускається перезарахування кредитів, отриманих у інших університетах України, за умови відповідності їх набутих компетентностей.
Міжнародна кредитна мобільність	Здійснюється на основі двосторонніх договорів між Сумським НАУ та вищими навчальними закладами зарубіжних країн-партнерів, зокрема, угодами про співпрацю з Університетом природничих наук в Любліні (Польща), Університеті природничих наук у Варшаві (Польща), Університетом прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф (Німеччина), Словацьким аграрним університетом (м. Нітра, Словаччина), Вірменським національним аграрним університетом.
Навчання іноземних	Можливе навчання іноземних громадян за умови

здобувачів освіти	свідоцтва про еквівалентність рівня освіти.
-------------------	---

II. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їхня логічна послідовність

Перелік компонент ОНП

№ п/п	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практика)	Кіль кість кредитів	Семестри				Форма підсум. контролю
			1	2	3	4	
1. Обов'язкові освітні компоненти загальної підготовки							
ОК.1	Філософія науки	3	х				іспит
ОК.2	Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності	3	х				іспит
ОК.3	Управління науковими проєктами та реєстрація прав інтелектуальної власності	4	х				іспит
ОК.4	Іноземна мова для академічних цілей	4	х	х			залік, іспит
ОК.5	Комунікації в науковому середовищі	3		х			залік
ОК.6	Організація підготовки наукових публікацій та написання дисертації	3		х			іспит
ОК.7	Вступ до викладання та навчання	3		х			іспит
Усього за обов'язковою складовою загальної підготовки		23					
2. Обов'язкові освітні компоненти професійної підготовки							
ОК.8	Методологія проведення наукових досліджень	3	х				залік
ОК.9	Дослід у тваринництві	3		х			іспит
ОК.10	Благополуччя тварин	3			х		залік
ОК.11	Моделювання та планування наукового експерименту	3			х		іспит
ОК.12	Перспективні напрямки наукових досліджень у галузі	3			х		залік
ОК.13	Біологія продуктивності високопродуктивних тварин	3			х		іспит
ОК.14	Педагогічна практика	4				х	залік
Усього за обов'язковою складовою професійної підготовки		22					
Усього за обов'язковою освітньою складовою ОНП		45					
2. Вибіркові освітні компоненти ОНП*							
ВК.1	Фахова вибіркова дисципліна 1*	5				х	іспит
ВК.2	Фахова вибіркова дисципліна 2*	5				х	іспит
ВК.3	Фахова вибіркова дисципліна а 3*	5				х	іспит
Усього за вибором здобувача		15					
Разом за освітньо-науковою програмою		60					

*З поданого переліку здобувач обирає три освітніх компоненти

Перелік фахових вибірових дисциплін

**Оптимізація технологій у тваринництві*

**Реалізація генетичного потенціалу с.-г. тварин*

**Сучасні інновації у тваринництві та птахівництві*

**Оптимізація годівлі тварин*

**Управління стадом*

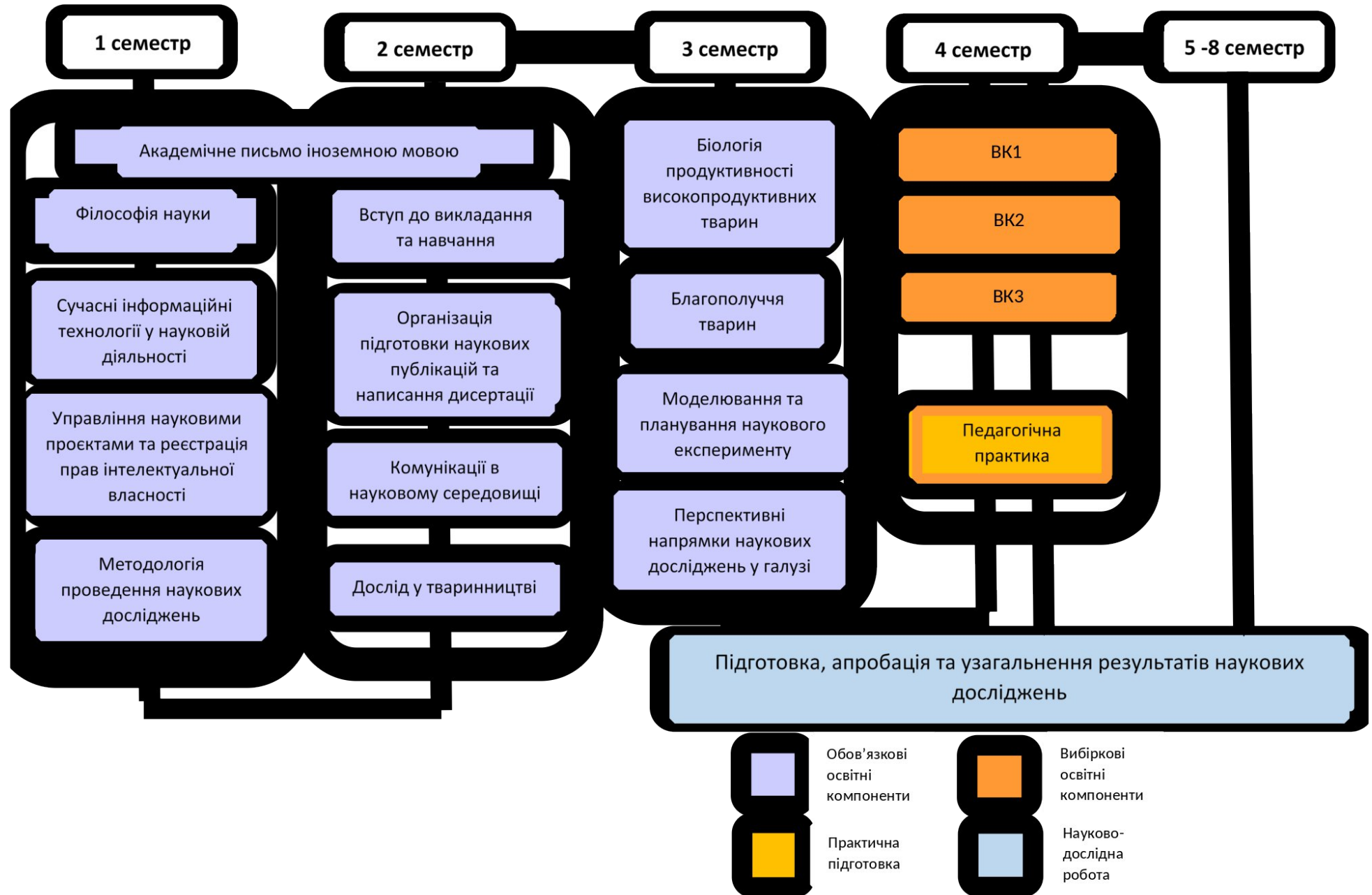
**Біобезпека у тваринництві*

**Цифрові технології у тваринництві*

**Етологія тварин*

Здобувачі вищої освіти мають право на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

Структурно-логічна схема ОНП

III. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-наукової програми «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» спеціальності Н2 Тваринництво здійснюється у формі публічної презентації результатів досліджень у вигляді дисертаційної роботи доктора філософії за умови виконання аспірантом його індивідуального навчального плану та завершується видачею документу встановленого зразка.

Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми у сфері технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Робота перевіряється на наявність плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського НАУ.

Дисертаційна робота, відгуки та рецензії на неї мають бути оприлюднені на офіційному веб-сайті Сумського НАУ.

Вимоги публічного захисту

Захист дисертаційної роботи відбувається прилюдно на засіданні спеціалізованої вченої ради. Обов'язковою передумовою допуску до захисту дисертаційної роботи є апробація результатів дослідження та основних висновків на наукових конференціях та їх опублікування у фахових наукових виданнях, у тому числі таких, які входять до наукометричних баз, згідно з вимогами АК.

IV. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

[illegible]

V. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

[illegible]

Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-наукова програма

1. Стандарт вищої освіти України третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти – доктор філософії, галузі знань – 20 Аграрні науки та продовольство, спеціальності – 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. затверджений та введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 23.08.2024 р. № 1198.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій».
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF#Text>
6. Постанова Кабінету Міністрів від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 347 від 10.05.2018. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>
7. Наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266».
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2016 року № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах))» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>
10. Про затвердження професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.03.2021 року № 610.
<https://goo.su/Ah2>
11. Наказ Держспоживстандарту від 28.10.2010 № 327 «Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010».
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>

12. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 листопада 2014 р. № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (зміна № 2).

13. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf